

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6454 din 16.10.2020

La nr. 412 din 05.10.2020

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru completarea art.57 din Codul subsolului.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	2354
"20"	10 2020
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6878 din 16.10.2020

la proiectul de lege pentru completarea art.57 din Codul subsolului

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul *"[...] reglementării distanțelor minime dintre întreprinderile miniere unde se pot efectua lucrări de extragere a zăcămintelor naturale cu construcțiile locative ale cetățenilor."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune completarea art.57 din Codul subsolului cu norme ca stabilesc distanța minimă de 2 km de la exploatarea miniere până la localitate.

În acest sens, autorul a precizat că *"[...] pentru a exclude careva interpretări de către autoritățile de resort responsabile de protecția mediului, amenajarea teritoriului, supravegherea tehnică, administrația publică locală de nivelul I și II, ș.a., în scopul apărării intereselor cetățenilor Republicii Moldova, se propune completarea anume a Codului subsolului ce ar statua expres distanța (zona sanitară de protecție) dintre întreprinderile miniere de extragere a zăcămintelor naturale cu construcțiile locative."*

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

În lipsa unui studiu sau a unei analize complexe care să identifice problema, obiectivul, eventualele opțiuni de soluționare a problemei sau de atingere a obiectivului și analiza efectelor sau consecințelor acestor opțiuni, din care rezultă că distanța de 2 km este una optimă și nu implică riscuri atât directe, cât și indirecte asupra mediului și/sau sănătății și siguranței cetățeanului, nu ne putem expune asupra faptului dacă proiectul prejudiciază sau nu interesul public privind protecția mediului înconjurător și a sănătății umane.

1.5. Justificarea soluțiilor proiectului

1.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi

și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Cu toate acestea, autorul nu prezintă o analiză corespunzătoare și complexă care să cuprindă evaluarea tuturor deficiențelor și identificarea obiectivelor/soluțiilor clare și raționale sub toate aspectele în ceea ce privește stabilirea distanței minime de 2 km de construcțiile locative, la care se pot efectua lucrări de extragere a zăcămintelor naturale de către întreprinderile miniere. Or, în lipsa unei argumentări pertinente, reglementările propuse nu vor avea finalitatea scontată a scopului propus de protejare a sănătății umane și mediului.

Potrivit art.34 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, "[...] Autorul proiectului asigură efectuarea expertizelor economice, financiare, științifice, ecologice, anticorupție, juridice, de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene sau a altei expertize prevăzute de legislație, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ."

Art.3 din Legea nr.851/1996 privind expertiza ecologică stabilește că, expertiza ecologică se efectuează în scopul adoptării unor decizii argumentate și aprobării actelor care prevăd utilizarea resurselor naturale și măsuri de protecție a mediului înconjurător și componentelor lui, prevenirii sau minimizării eventualului impact direct, indirect sau cumulativ al obiectelor și activităților economice preconizate asupra mediului înconjurător, componentelor lui, ecosistemelor și sănătății populației, menținerii echilibrului ecologic, fondului genetic și biodiversității, creării condițiilor optime de viață pentru oameni și corelării dezvoltării social-economice cu capacitățile ecosistemelor.

Respectiv, pentru ca proiectul să nu aibă un caracter decarativ, iar scopul propus să fie atins, urmează să fie efectuată o expertiza ecologică pentru a contribui la adoptarea unui act normativ argumentat în scopul prevenirii sau minimizării eventualului impact atât direct, cât și indirect asupra sănătății umane și mediului, și din care rezultă că distanța stabilită prin proiect este una optimă.

Subsecvent, conform art.27 alin.(1) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative: "*La elaborarea unui proiect de act normativ, autorul proiectului sau autoritatea responsabilă de elaborarea proiectului poate să formeze un grup de lucru, alcătuit din specialiști în domeniu, precum și din reprezentanți ai societății civile.*"

Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului este necesară consultarea organelor administrației publice centrale care asigură administrarea de stat în domeniul folosirii și protecției subsolului și altor părți interesate. Or, conform art.8 din Codul subsolului, "*Administrarea de stat în domeniul folosirii și protecției subsolului se efectuează de Guvern, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale care activează pe lângă Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.*"

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*".

Reieșind din prevederile proiectului, implementarea acestora nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public național. În acest sens, în nota informativă lipsește fundamentarea economico-financiară, condiție prevăzută de art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fiindu-i delegate competențe de control și supraveghere a respectării distanței minime dintre întreprinderile miniere unde se pot efectua lucrări de extragere a zăcămintelor naturale și construcțiile locative.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în scopul reglementării distanțelor minime dintre întreprinderile miniere unde se pot efectua lucrări de extragere a zăcămintelor naturale cu construcțiile locative ale cetățenilor.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

De asemenea, nota informativă nu cuprinde date/informații privind efectuarea unei analize complexe care să identifice problema, obiectivul, eventualele opțiuni de soluționare a problemei sau de atingere a obiectivului și analiza efectelor sau consecințelor acestor opțiuni, din care rezultă

că distanța de 2 km este una optimă și nu implică riscuri atât directe, cât și indirecte asupra mediului și/sau sănătății și siguranței cetățeanului. Or, neelucidarea aspectelor respective creează deficiențe la aprecierea faptului dacă interesul promovat prin proiect prejudiciază sau nu interesul public privind protecția mediului și a sănătății umane.

Respectiv, pentru ca proiectul să nu aibă un caracter decarativ, iar scopul propus să fie atins, urmează să fie efectuată o expertiză ecologică pentru a contribui la adoptarea unui act normativ argumentat în scopul prevenirii sau minimizării eventualului impact negativ atât direct, cât și indirect asupra sănătății umane și mediului, și din care rezultă că distanța stabilită prin proiect este una optimă. Totodată, este necesar punctul de vedere al organelor administrației publice centrale care asigură administrarea de stat în domeniul folosirii și protecției subsolului și altor părți interesate.

16.10.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal

